

Cuvântul Ardealului

Apare afară de Luni și zilele după sârbătoare zilnic. — Redacția și Administrația Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Organ al Partidului Poporului

Abonamentul pe an 800 L., pe jumătate de an 400 L., pe un sfert 200 L., pe lună 70 L., ar pt. Primării și Autorități 1000 L. pe an

Nec civitas, nec... opidum!

Apa a fost și focul va fi pe firea lumii. Toate semnele astfel arată a fi și nu o zicem din superstițiozitate ci din trista convingere, căci zilnic, una după alta primim știri din toate părțile lumii, despre înspăimântătoarele ravagii făcute de foc, în avutul țărilor, — chiar și în America modernă.

Acest pericol generalizat, se resimte în deosebi la noi în România. Ca pildă eclatantă poate servi ultimul eveniment trist, întâmplat în Năsăudul din Ardeal, — în afară de sutele incendii de calibre mari din vechiul Regat, întâmplare în anii precedenți.

Nu-i mai puțin adevărat că, la noi, dacă ceva este prea bun, frumos sau de se resimte că „fără martori oculari“ ar eși la iveală unele „îndrăzneli“ și „atacuri“ la visteria Statului sau bunul public, desigur că... i-se dă foc, ori bine zis „din motive necunoscute“ cad pradă incendiului...!

Sub regimul trecut am avut nu una din aceste pilde!

Acum însă, să ne întrebăm ce au păcătuit, — sau bine zis, de care categorie aparțin bieții locuitori din Năsăud, cari, cu adevărat că u trăit ziua cea înfricoșată cu toate grozăviile ei, ca și oamenii de pe timpul când, în Vinerea Patimilor, l-au răstignit pe Regele Iudeilor!

Întrebându-ne astfel, să transpunem starea d'acolo din Năsăud,

aici la noi, măcar în gând, — și o să vedem că numai bunul Dumnezeu îi apără și pe cetățenii Aradului de un asemenea dezastru!

Ce sunt vina cei bieți nenorociți cari, scoși din 130 case, azi sunt sălășluiți prin grajduri, sub cerul liber etc... desbrăcați și susținuți doar numai de exprimarea „sincerilor regrete“ și din partea celor cari nu pot cum să-i ajutore — și din partea celor, cari clasează aceasta situație tragică, între „evenimentele zilnice“ mai însemnate?

Au, nu cumva avem dreptate acum, când ridicăm glasul nostru și avertisăm onor. Primăria Municipiului Arad, spre a se evita din vreme ca, și locuitorii acestui oraș să fie puși în aceeași situație, cu nenorociții din Năsăud, primind apoi... și ei „sincerele regrete“?

Iată de ce! Am mai amintit nu odată, că în periferia orașului Arad nici măcar apă de beut nu au oamenii, ci umblă în a doua sau treia stradă după apă, cu ulicioarele ca pe vremea... Ce fac acești bieți cetățeni, contribuabili într-un caz de incendiu? Ce să facă?! — Iși vor uda ultimele rămășițe din avutul lor, cu lacrimile de „adio“, căci desigur cauza incendiului va fi „motivul necunoscut“ și nefiind nimeni vinovat în cauza nenorocirilor, des-păgubiri nu vor primi!

Întrebăm onor. Primăria Muni-

cipiului Arad, are de gând să ia măsurile ca, în toate străzile orașului să se introducă apa?!

Iar, Consiliului Municipiului știe că, încă pe vremea romanilor, Aradul era batjocorit astfel:

„Arad, Arad, luridum,
Nec civitas, nec... opidum“!

Oare ne mai plângem mult pe chestia aceasta?

Sextus.

Italia și raporturile româno-ungare

— Răspunsul dlui Octavian Goga, dat declarațiilor prim-ministrului ungar —

„Agenția telegrafică mediteraneană-Ordere“ din Roma publică răspunsul dlui ministru Oct. Goga la declarațiile primului ministru ungar cont. Șt. Bethlen, în care premierul ungar vorbea de o intermediere a Italiei pentru restabilirea bunelor raporturi între Ungaria și România.

Interviewul acordat de dl ministru O. Goga, reprezentantului susnumitei agenții de presă la București este următorul:

— Politica conciliantă inaugurată de noi pregătește condițiunile potrivite a realiza o colaborare armonică între elementul românesc și cele de alte rase și a desarma curentele și mișcările irendente de peste hotare. Noi am creat o astfel de atmosferă în sânul minorităților etnice, încât guvernul ungar nu poate avea vre-o nemulțumire față de noi. Primul rezultat l-am obținut: Reprezentanțele parlamentare ale ungarilor și sașilor sprijinesc astăzi guvernul nostru.

Ar fi paradoxal, ca Budapesta să voiască a susținea o cauză, care a fost rezolvită în favorul fraților săi de rasă din Ardeal. Tocmai la o zi după vizita la Roma a contelui Bethlen, fără a fi obligat la aceasta guvernul român a acordat 30 milioane lei pentru susținerea școlilor ungurești și a mărît la 15 milioane subvențiile, primite de sași.

Năzuințele noastre spre o normali-

zare a raporturilor interne, nu pot rămânea fără un ecou favorabil în străinătate. Dacă dl Bethlen va porni pe această cale, se va convinge că din parte-ne am pregătit, încă de mai înainte, terenul înțelegerii. Urmează ca guvernul ungar să arate că apreciază năzuințele noastre.

Di General Averescu

azi (29 cor.) sosesse în Capitală și va convoca pe dnii miniștri în Consiliu.

Convenția aeriană

între România și Polonia a fost încheiată, însă deocamdată se realizează numai linia București—Lemberg.

Jugoslavia

va încheia cu Germania o convenție de judecatorie arbitrară.

În acest senz guvernul Jugoslav a făcut pașii necesari.

În ziua de 8 Mai

va sosi o flotă italiană de războiu în portul Constanța compusă din opt unități.

Oașpeții vor fi primiți oficiali și în mod solemn.

Trei bani

Eram la al cincelea ceai și vorbeam de visuri, de presimțiri, de suferințe.

— Da, să vedeți ce mi se întâmplă mie acum vre-o patru ani. Și Ghe-miș își aprinse o țigară și își dete parbrul cu ceaiu la o parte.

Eram procuror la Fălticeni. Într-o seară pe când mâncam la birt, cu mai mulți prieteni, din vorbă, din veselie, mă pomenesc deodată abătut, neliniștit, c'o greutate pe suflet, venită așa din senin. În nici un chip nu-mi puteam explica ce e. Și se vede că eram palid. „Ți-e rău?“ mă întrebă un prieten. Nu știu ce i-oiu fi răspuns; am lăsat furculița din mână, mi-am luat pălăria și am plecat, ca și cum m'ar fi chemat cineva grabnic. M'am dus la casa mea, și cum am ajuns am întrebă dacă nu cumva m'a căutat cineva, deși nu așteptam pe nimeni. Fără să știu de ce, mi s'a părut ciudat când mi s'a spus că n'a întreat nimeni de mine. În casă, n'aveam liniște,

mă plibam prin odaie și îmi făceam fel de fel de gânduri. Nu cred să fi trecut o jumătate de ceas, și mă pomenesc cu o depeșă. Cum am văzut o mi-a înghețat inima. O deschid tremurând. Era dela frate-meu din București. „Vino imediat. Zința a murit“. Am rămas trăznit...

Frata-meu era un om meschin, prozaic și grosolan. Și la vârsta de patruzeci de ani se însurase c'o fată de șaisprezece ani, bine crescută, instruită dar naivă și vaporosă, cum n'am mai văzut. Vă închipuiți ce a trebuit să suferă o asemenea ființă, bună, delicată visătoare, în societatea unui om care nu credea decât în bani și în mâncare. Era o frumusețe de fată când s'a măritat, și mai puțin de un an a rămas o umbră. S'o suflă și s'o dai jos. Totuș nu mă așteptam să se prăpădească așa curând. Am plecat cu cel dintâi tren, și am ajuns zdrobit de oboseală și de gânduri urte. Poarta era cernită. Biata cumnată-mea era întinsă în sa-

lon, pe un catafalc alb, două făclii îi ardeau la cap. O babă îi apăra fața de muște: când m'a văzut a început să plângă. Cum credeți că am găsit pe frate-meu? Nimic schimbat în figura lui; pe la nouă ciasuri dimineața era în snăfragerie la dejun... și mânca, și înghițea cu o poftă revoltătoare. Mi-a spus foarte liniștit că m'a chemat să-i dau ajutor... Sunt atâtea belele cu înmormântarea asta, și toți lacomi caută să te înșele, să te fure: făți idee... biata Zința nici nu închisese ochii și m'am pomenit cu dricarii, — opt mi-au venit... cel dintâi mi a cerut trei mii de franci, l-am dat afară... Și știți cu cât mi-a lăsat unul în cele din urmă? Patru sute de lei, înormântare de clasa întâi! Ce concurență! Am făcut împreună lista de persoanele cărora trebuia să le trimită invitații. Eram trei sute. Am cumpărat plicuri cernite, și până'n seară am scris eu singur cele trei sute de adrese, am lipit timbrele pe plicuri; seara mi-au adus invitațiile dela tipografie, le am lădoit, și le-am pus în plicuri, am făcut trei pachete, le-am luat subsoară,

am plecat; jumătate le am pus în cutia din coiful străzii Dionisie și fiindcă nu mai încăpeau, am venit cu celelalte în calea Victoriei și le-am pus în cutia din fața palatului. Vă mirați pântruce va spun toate aceste detalii? O să vedeți acuși pântruce... Vinu acasă, mai stau vr'un ceas de vorbă cu frate-meu, și pe la zece mă duc să mă culc. Odaia mea venea chiar lângă salonul în care era moartea.

N'am nici o superstiție și nu s'fri-cos de felul meu. Dar în noaptea aceea îmi părea rău că sunt singur; nu știu cum, în aerul odăii par'că sim-țeam ceva misterios, și fioros care îmi producea o răceală pe șira spinării, ceva din senzația pe care o ai în tot trupul când atingi mâna unui mort. Masa pe care scrisem adresele era lângă pat. Nu era pe ea decât stesănicul, călimara, o sticlă cu apă, și un plic mototolit cu adresa greșită. Mi-am tras lute plapoma peste cap. Aveam credința că dacă ași fi deschis atunci ochii și m'ași fi uitat în întunericul odăii ași fi văzut ceva oribil. Cu toată osteneala am adormit anevoe. O, ce

Adunarea festivă a partidului poporului la Cluj

— Entuziasta primire a membrilor grupărei Goldiş. — Emoționanta vorbire a dlui A. Clorlea. — Telegramme către dnii gen: Averescu, Goga și Goldiş —

Cluj. Marți, organizația partidului din Cluj a poporului, a ținut o adunare festivă, când au fost primiți în mod sărbătoresc în cadrele acestui partid membrii grupărei dlui Goldiş.

Au asistat dnii dr. O. Pire, președintele org. județene a partidului poporului, dr. M. Călușiu, prefectul județului; N. C. Osavădă, primarul orașului; prof. Clorlea, prof. dr. E. Dăianu, vicepreședinte Senatului, etc.

După cuvântarea de deschidere a luat cuvântul, în numele noilor membri dl profesor Clorlea.

La întrebarea ce s'ar pune din oricare parte de ce acești funcționari s'au angajat în luptele politice, urmărind steagul și programul de muncă al partidului poporului, oratorul răspunde următoarele:

„În țările consolidate din apus nu e nevoie de prea multe lupte pentru asigurarea bunului mers al lucrurilor. Dacă în Ardeal ar fi existat o grupăre politică care să înțeleasă rostul Ardealului în țara românească, asigurând unificarea suferințelor, interesele economice și culturale ale acestui colț de țară, — noi, probabil, azi n'am face politică și am munci rețrași la resortul nostru.

Deoarece însă condițiile de mai sus n'au fost împlinite, guvernele și-au înțeles numai parțial datoria, am ieșit din rezerva noastră, am intrat în partidul național al dlui Goldiş.

După un an de școală politică am ajuns la concluzia simpatizării în politica internă. Sunt epoci în viața de Stat când e nevoie de cât mai multe partide politice. Alte epoci mai grele revindică din potrivă, strângerea rândurilor. Evident, vremurile de acum, cer un conducător hotărât și un partid nu compus din fracțiuni ci unul unitar cu membri disciplinați cari să stea la dispoziția partidului. Iată explicația pasului nostru.

După un scurt dar însuflețit răspuns dat de către dl dr. O. Pire, se expediază următoarele telegramme omagiale:

Dlui general. Al Averescu,
președintele Consiliului de Miniștri

Organizația partidului poporului din Cluj și fosta grupăre a dlui Goldiş, îndeplinind formalitățile acordului de fuziune, sărbătorește astăzi însemnătatea acestui eveniment și trimite sentimentele sale de neclintită credință prezidentului nostru dlui general Averescu. — Oct. Pire.

Dlui Oct. Goga, ministru de interne

Străns, uniți în jurul iubitului nostru Căpitan, dl ministru Goga,

vom face ca fuziunea de astăzi a grupărei dlui Goldiş cu partidul poporului să fie spre binele țării și înălțarea Ardealului.

Dlui V. Goldiş, ministrul cultelor.

Recunoscători pentru actul fuziunii, prin care ați fortificat în mod considerabil instrumentul de guvernământ al țării și ați dat partidului poporului reale valori, vă rugăm să primiți în numele Ardealului pe care îi servim cu devotament, expresiunea de săvârșitei noastre stime și dragoste.

În continuare dl Pire a făcut o largă dare de seamă despre situația politică și economică a țării, primarul dl Osavădă a făcut un raport amănunțit despre activitatea dela primăria orașului. Au urmat apoi discuțiuni la chestiuni de secundară importanță.

După adunare a avut loc un banchet, dala care buna dispoziție n'a lipsit.

Coresp.

Pavilionul românesc

din târgul de mostre-Milano, a fost vizitat de prințul moștenitor Umberto, care și-a exprimat surpriza asupra bogăției artei naționale românești.

Prințul a primit câteva cadouri din materialul expus.

O școală românească de 150 ani

Implinindu-se 150 ani dela înființarea școlii românești din Turtucaia, corpul didactic a delegat pe domnii Gh. Ionescu, Gh. Teodorescu și Aurel Manolescu, institutori din Turtucaia ca să organizeze pentru acest eveniment o serbare culturală.

Delegația în unire cu dl Apostol Culea, a hotărât ca serbarea să se țină în ziua de 13 Mai.

Serbarea va fi prezidată de dl ministru la instrucțiunii publice.

Au fost invitate la această aniversare societățile culturale din țară, școlile din vecinătate, scriitorii și mulți intelectuali.

Ex împărăteasa Zita

Aflăm că exîmpărăteasa Zita însoțită de fiul său Otto au sosit la Luxemburg, unde vor petrece aproape întreaga vară. Ei sunt găzduiți în castelul arhiducesei de Luxemburg, care cum se știe, este căsătorită cu unul dintre frații ex-împărătesei Zita.

Atitudine condamnată

— Presa maghiară calomniază și instighează —

În numeroși apăruiți în timpul sfintelor Paște ortodoxe, presa maghiară din Ardeal și Bănat a dat publicității un „ordin” lansat de către Administrația financiară din Arad, cu privire la plățile chiriei semestriale de către chiriași către proprietarii lor. Se afirmă din partea acestor ziare, că acest ordin pune în vedere chirișilor să pu plătească chiriile la mână proprietarilor, ci să le depună la Administrația financiară, pentru motivul — cum spuneau aceste ziare — că în modul acesta Statul forțează însearea dărilor din partea proprietarilor de case.

Ziarele maghiare s'au grăbit, firește să însojească acest „ordin” cu foarte ciudate comentarii la adresa autorităților românești și la modul de interpretare a legilor din partea acestora în dauna cetățenilor.

Ordinul în chestiune părăndu-mi absolut nelogic și ilegal, dar mai ales comentăriile presei maghiare cari însojeau această dispoziție părăndu-mi foarte transparente, am căutat în persoană pe dl administrator financiar, cerându-i lămuriri și o hotărâtă clarificare în chestiune.

Dl Administrator a rămas stupefiat când i-am predat introducerea românească „Comunicatul” apărut în presa maghiară și mi-a dat cea mai categorică desmărire că ar fi lansat o atare absurditate. Lar pentru deplina lămurire a publicului dsa a avut amabilitatea să-mi pună la dispoziție textul autentic și categoric al unor dispoziții cu privire la urmărirea dărilor, cari fiind de interes general și pentru spulberarea calomniilor maghiare, le dau textual:

„Legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice”, la cap. II prevede:

„Art. 21: Contribuabilul care nu va achita sumele datorate chiar la biroul

caselor publice unde este înscris, până în a 15-a zi dela data exigibilității acelor datorii, este supus urmării. Urmărirea se face atât în mâinile debitorului cât și a garantului sau oricărei alte persoane sau administrații pentru sumele ce aceștia datorează debitorului urmărit.”

Iar partea cea mai importantă și care într'adevăr interesează pe chiriași, acum la scadența plății chiriei semestriale, se cupinde în articolul acesta:

Art. 22: Administrațiile publice și toți acei cari datoresc orice sume unei persoane, din chirie, salarii, lucrări și întreprinderi, datorii, rente, cupoane, ieșoane, indemnizații de orice fel, au obligațiunea a pretinde creditorilor lor carnetul de plata contribuțiilor directe și în caz când nu li se va dovedi plata impozitului la curent, sunt în drept a reține și a depune sumele datorite până la justificarea plății. În caz contrar vor putea fi urmăriți la plata sumelor plătibile fără observarea acestei dispozițiuni.

În urmăre chirișul va cere proprietarului să-i arate carnetul respective chitanță despre plățile dărilor directe și întrucât acesta refuză ori nu poate să dovedească, atunci chirișul reține din chirie suma acestă și o depune la Administrația financiară, unde se va păstra până la plățirea dărilor directe de către proprietar.

Și de astădată presa maghiară dela noi a dat dovada unei rele credințe și nu vrea să abandoneze sistemul de defăimare și ponegrire a autorităților noastre.

„Când se vor lua măsurile pentru reglementarea acestor fel de atitudini păcătoase?”

— cs. —

O avere de 50 milioane înstrăinată

— Arestări senzaționale —

Autoritățile din Timișoara au descoperit o senzațională afacere care pasionează mult publicul bănățean. Este vorba de fabuloasa avere de 50 milioane a minorei Juhos care, prin diferite manopere a unui grup de interesați a putut fi înstrăinată.

Acum câțva timp parchetul primise reclamațiunea avocatului dr. Ludovic Varjassy, prin care lui directorul moșilor Juhos era acuzat că făcuse o proastă administrație a averilor minorei. Avocatul Varjassy făcuse plângerea în calitate de tutore. Administratorul Arpad Müller a fost arestat și timp de șapte luni a stat închis.

Acum instrucția a stabilit că Arpad

Müller este nevinovat și l'a pus în libertate.

Afacerea la o întorsătură curioasă

Afacerea însă a luat o nouă și senzațională întorsătură. Acuzatorul a devenit acuzat.

Judele instructor, continuând cercetările a prins întregul fir al afacerii și a ordonat arestarea lui Franz Deutsch un cunoscut om de afaceri.

Prinso procuror Brădescu a însărcinat pe comisarul Popovici și pe agentul Cosoveanu ca să aresteze pe dna Juhos, mama minorei, pe avocatul dr. Ludovic Varjassy, pe dl Cornea director în ministerul justiției și pe un anume Ghedeon Imre, intermediar.

Sâmbătă seara autoritățile au reușit să aresteze în Capitală pe primii trei, pe cari i-a transportat sub pază la Timișoara.

Duminică, din ordinul judecătorului de instrucție Safirescu, dna Juhos, avocatul Varjassy și directorul din ministerul Justiției Cornea, au fost depuși în închisoarea parchetului, unde vor rămâne până la terminarea instrucției.

Intermediarul Ghedeon a reușit să dispară.

Noul arestări senzaționale

Sunt în curs noi și senzaționale arestări.

Minora Elisabeta Juhos, a cărei avere a fost înstrăinată prin manopere nepermise de către cei arestați acum, în complicitate cu alții, a fost pusă sub o tutelă juridică și lăsată în seama unor rude apropiate.

Afacerea, care face senzație, prin implicarea ei și prin faptul că într'însă sunt implicate persoane cu situații bune va lua zilele acestea proporții și mai mari.

vis am visat! Și nu vă puteți închipui ce clar, ce convingător mi se înfățișau toate. Părea că moartea învinsese și venise la mine în odaie. Eu eram culcat în pat. Ea sta în picioare, rezemată de masă, se uita țintă în ochii mei, și îmi spunea cum a răsunat de noi, s'a făcut moartea, și noi am crezut. Eram veseli, și mie îmi părea așa de bine că a înviat în tămpla stângă de-a o pată roșie.

— Frate-meu știe? întrebai, fără să-mi aud glasul, cum nici pe al ei nu l'auzeam.

— Nu, ei doarme.

Și deodată figura ei luă o expresie, de profundă melancolie.

— Ceace îmi pare rău, zise ea oftând, e că te ai apucat și ai trimis la toată lumea invitații. Ce o să zică mama când o vede?...

Ea ținuse plicul mototolit, și rămase cu ochii pironiți pe adresă.

O fi ținut o clipă visul acesta, ori s'o fi repetat mereu în timpul cât am dormit, nu știu. Ceeace știa e că m'am trezit cu impresia că moartea a învins. Iuzia aceasta lăsa să șters im-

ediat. Mă uitai la fereastră, — bătea soarele, toată realitatea mi se înfățișă. Și curios, parcă nu mă puteam obișnui cu ideea că a fost numai un vis. Îmi adusei aminte că frate-meu îmi spusese de cu seară că îngroparea are să fie la 12, de și bilețele invitau lumea pentru ora 2 p. m.

Mă ridic să văd câte ceasuri sunt și... rămân încremenit. Teancurile de invitații, pe cari le puseseam la cutie, cu mâna mea, erau pe masă. Un moment am crezut că înnebunesc. Mă frec la ochi, și caut să mi dau seama de ce-am făcut, de ce am visat, de ce văd. Poate c'or fi alte plicuri... mă scol, și nu-mi mai rămâne nici o îndoielă, sunt adresele scrise de mine, sunt plicurile pe cari le-am pus eu, cu mâna mea, la cutie. Ce Dumazeau, oă doar n'am fost beat. Stau eu și mă gândesc... Îmi aduc aminte de unele adrese pe cari le am cerut chiar în momentul în care am vedit plicul în cutie... uite, uite și plicul cărui i-am îndoit colțul, îndesându-l, fiindcă nu mai încăpea... Dar, ce-i asta? Și îngrozit, mă reped și deschid ușa dela

salon. Făclile ardeau la căpătâiu moartei. Baba dormea pe un scaun cu capul răzimat de catafalc. Ea treseri și se uita la mine speziată.

— A fost cineva aici... la mine, astănoapte?

— Nu, Domnișorule, n'am văzut pe nimeni...

Desigur ași fi înnebunit, dacă în momentul acela nu ar fi intrat bucătăreasa:

— Aduș poștaș scrisor ale multe. Spus treburi trei bani...

Le frucasem, ca imprimare, cu un ban și jumătate; — frate meu!... voise să facă economie și aici.

Alex. Viănuță

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luați masa numai la restaurantul românesc „PALACE”, Arad, Strada Ionel C. Brătianu.

Mâncări bune și ieftine. :: serviciu perfect.

Spre unitatea politică a evreilor?

— S'a ales marele sfat al organizațiilor sioniste din țară. — Importante hotărâri au fost luate la congresul sionist —

— Corespondență specială —

București. — Luni și Marți în Capitală au avut loc importante consfătuiri, cari de sigur nu vor întârzia să-și arate influința lor hotărâtoare în viața publică a evreilor din țară. Din inițiativa conducerii „Alianței naționale evreiești” dela Cluj, numeroși delegați ai organizațiilor sioniste și anume din Vechiul-Regat: A. Bernhard președ., rabinul Niemerover, H. Carp, dr. Mibasham, dr. Stern și dr. Singer, din Bucovina: dr. Mayer Ebner dep., dr. M. Reifer și Zwillir ing.; din Basarabia: G. Toranovsky dir. de bancă și prof. Wassermann, iar din Ardeal și Banat: dr. G. Szönyi, N. Weinberger secret. general și dr. E. Marton, — au convenit să se înceapă o mare și intensă acțiune pentru încheierea evreilor din întreaga țară într'un partid politic unitar.

După lungi și serioase debateri, s'a ales organul politic superior denumit „Consiliul superior al organizațiilor sioniste din România”, care va elabora programul de acțiune și va pregăti finerea primului congres sionist la București, care va avea loc peste patru săptămâni. Pentru intensificarea propagandei în vederea organizării politice, a evreilor, Consiliul superior va tipări o broșură tratând despre scopurile, activitatea și situația internațională a șovinismului.

După terminarea ședinței, seara a avut loc un mare banchet.

A doua zi, Marți, la ședință au luat parte și dñii Roiler, v.-președ. și Zelter secretar gen., din partea „Uniunii Evreilor Români”. În această ședință discuțiile au fost foarte agitate, pe chestiuni de formalitate și de program. Reprezentanții „Uniunii Evreilor Români” cereau ca organizația unitară ce urmează să se înființeze, să reușească numai ca organ de apărare împotriva antisemitismului și pentru apărarea drepturilor cetățenești ale evreilor, fără a i-se da acestei organizații caracter politic. Delegații organizațiilor din provinciile alipite, dimpotrivă, au cerut ca în programul organizației unitare să se evidențieze caracterul minoritar (etnic) al evreilor.

În sfârșit, s'a convenit să se elaboreze un guvern, conținând minimumul aspirațiilor, care să dea tuturor evreilor, fără deosebire de conștiință politică, posibilitatea de a-l accepta.

Intrunirea s'a terminat într'o atmosferă liniștită, care lasă să se creadă că primul congres, care se va ține la București, va realiza unirea evreilor într'o unitate politică. — Cor.

Așteptăm acum să auzim și să cunoaștem părerea oficială a partidului maghiar, care tocmai cu prilejul recensământului d'acum a făcut cea mai intensă agitație între evrei, terorizându-i să se declare „maghiari”. Răspunsul pe care îl așteptăm nu poate suferi întârzierea. — N. Red.

Noui falsificări maghiare

— Cu sau fără substrat politic —

„Neue Freie Presse” publică următoarea știre, după ziarul „A Reggel”, din Budapesta:

„Mai acum câțiva timp, s'a descoperit la Monte Carlo, o societate care juca cu jetoane false. Precum s'a stabilit acum, firele acestei escrocherii duc la Budapesta.

Giuvargiul Gerő Frigyes, din Budapesta, a trimis direcției casinului din Monte Carlo, o scrisoare, prin care se oferea să descopere, — în schimbul sumei de 100.000 franci — o escrocherie, pe urma căreia casinul ar fi expus unei pierderi efective de un milion franci. Acesta s'a întâmplat la începutul lunii Aprilie.

După ce direcția casinului a acceptat propunerea, giuvargiul Gerő i-a comunicat, că giuvargiul Rosenbaum și Rado, comerciantul Agner și un alt individ Sándor, toți din Budapesta însoșiți de câteva doamne, vor sosi în curând la Monte Carlo, spre a plasa jetoane false, în valoare de un milion franci. După două zile dela primirea scrisoarei, direcția casinului

a descoperit pe falsificatori în sălile de joc, unde pondaie sume însemnate. Toți membrii bandeii au fost arestați. Asupra lor s'a găsit un mare număr de jetoane false, fabricate la Budapesta.

Până în momentul arestării, ei reușiră să schimbe jetoane în valoare de câteva mii de franci.

Se anunță din Viena: În afacerea dela Monte Carlo, s'a procedat la mai multe arestări. Între alții a fost arestată o vieneză Iulia Olbrich, care are legături cu bijutierul Missbaum.

Acest om este un îmbogățit de război, care și-a pierdut averea la Monte Carlo. El a încercat să-și corecteze soarta, înființând o societate pentru fabricarea de jetoane false.

Din această societate au făcut parte litograful Langer, tipograful Iohan Nowak cu soția sa, precum și o doamnă Hilda Dumitriu, soția unui inginer din România. Toate aceste persoane au fost arestate, Langer la Viena, iar ceilalți la Monte Carlo.

Ziua de 1 Mai

Ni se comunică din București:

Organizațiile socialiste au cerut autorizare ministerului de interne pentru a sărbători ziua de 1 Mai.

Ministerul a făcut cunoscut că muncitorii se pot întruni în sălile sindicalelor și să organizeze serbări câmpenești și festivaluri.

Li s'a permis de asemenea să poarte insigna sindicatului din care fac parte, însă li s'a interzis procesiunile pe străzi.

Un gazetar intrus

Biroul Sindicatului Presei Române din Ardeal și Banat, sesizat de o notă a ziarului „Patria”, anunță că individul Traian Chirilă, care scoate o gazetă economică, mai mult maghiară decât românească, nu face parte din acest Sindicat și roagă pe toți ziaristii serioși, ca și persoanele particulare, să înștiințeze comitetul Sindicatului de toate actele ce le cunosc săvârșite de acest individ în dauna prestigiului presei românești din Ardeal.

Legea timbrului

Ministerul de finanțe a luat hotărârea ca legea Timbrului votată de parlament să fie aplicată dela 15 Maiu în loc de 1 Maiu cum se hotărâse. S'a dat tuturor administrațiilor financiare și celorlalte autorități, ordine în acest sens.

Dñii abonați, cari nu primesc ziarul regulat, sunt rugați a ne face cunoscut pentru a lua măsurile de îndreptare.

CINEMA ELISABETA.

Azi, după masă la orele 6, 7 lum. și 9 mai pe urmă

Ultimul film al lui RODOLPH VALENTINO

VULTURUL NEGRU

cu Vilhelmina Banky

Cel mai frumos film al timpului prezent.

Prețuri obicnuite.

Vine frumosul film

BIBLIA

în 16 acte mari, rulate deodată.

BURSA

Inchiderea dela 28 Aprilie 1927

Cursurile devizelor Zürich

Berlin	123.25
Amsterdam	208.02
New-York	51987.50
Londra	2525.60
Paris	2037.—
Milano	2769.—
Praga	1540.—
Budapesta	9063.50
Belgrad	913.60
București	334.—
Varșovia	58.25
Viena	7315.—

BUCUREȘTI

Devize

Paris	659.—
Berlin	39.85
Londra	815.—
New-York	167.75
Italia	885.—
Elveția	3235.—
Viena	23.65
Praga	498.—

Valute

Napoleon	670.—
Mărci	39.—
Leva	1.20—
Lire otomane	85.—
Lire sterline	810.—
Fr. rancezi	670.—
Fr. elvețieni	31.—
Lire italiene	9.10—
Drahme	2.10—
Dinari	2.90—
Doiari	167.—
Marca poloneză	18.—
Cor. austr.	24.50
Cor. ung.	29.—
Cor. cehoslov.	500.—

Domnii abonați, cari sunt în restanță cu abonamentul ziarului îl rugăm să binevolască a ni-l achita cât mai curând.

Cetiți și răspândiți
Cuvântul Ardealului

INFORMATIUNI

Dela Curtea Regală Română

Ni se telegrafiază din București: Alături a sosit în Capitală cav. dr. Manfred Pawel-Ramington, ca oaspe al familiei noastre regale.

— Suveranul se simte din ce în ce mai bine. În cursul săptămânii trecute a rezolvit la birou, lucrările curente și a luat cunoștință de o serie de chestiuni de care nu s'a putut informa în timpul tratamentului cu radium și a gripei, astăzi în totul dispărută.

În cercurile guvernamentale se afirmă chiar că Suveranul va pleca în străinătate, după închiderea sesiunii parlamentare festive.

Suspendarea vizei pașapoartelor

În urma hotărârii consiliului de miniștri de a suspenda viza călătorilor cari pleacă în străinătate, ministerul de interne a trimis o telegramă circulară către toate prefecturile în cari li se pune în vedere, că dela primirea acestei circuliări aceste vize nu se mai fac.

Se știe că măsura ca pașapoartele să fie vizate a provocat mari nemulțumiri, căci ea n'a fost cunoscută de public și multe persoane au fost oprite de a pleca din țară din cauza că nu aveau viză pe pașapoarte.

Botezarea unei turcoalce

Petița Enise Mustafa de opt ani, născută în Ada Kales, fiica naturală a mahomedanului Hadji Mustafa și a soției sale despărțite Fahiola, fiica ospătarului Simion Moldovanu, din localitatea, a fost botezată, trecând la ortodoxie, primind în sf. botez numele de Calistița, Anita.

Monumentul lui Eminescu la Iași

Monumentul lui Eminescu la Iași e pe cale de înălțare. Dl. ministru Goga a donat 100 mii lei pentru acest monument. Totalul fondului adunat până acum e de aproape un milion lei. S'a decis definitiv ca monumentul nemuritorului poet să fie așezat în str. Carol, vis-a-vis de Universitate, într'o piață ce se va înființa acolo.

La 2 Mai se ține la Ateneul popular concursul de macheie, la care sunt invitați să participe sculptorii din țară. Vor fi trei premii: Primul va executa statuia, al doilea va lua premiul de 15 mii și al treilea 10 mii lei.

Comisiunea de apreciere a formată din mai mulți literați, ingineri și profesori dela școala de arte frumoase.

Avansările,

mișcarea în Armată, ce se obișnuia la data de 10 Mai în fiecare an, din ordinul guvernului sunt amânate până la toamnă.

La data aceasta se vor face numai câteva avansări excepționale sau, mai binezis avansări de vechime în grad.

Cifre

Balanța comercială a României pe primul trimestru 1927 arată un deficit de 243.387.258 lei, rezultat din inferioritatea exportului față de import.

Constatarea nu e de loc neliniștitoare, întrucât în trimestrul corespunzător din anul trecut s'a înregistrat un deficit similar de peste trei miliarde.

Suntem deci, sub acest raport în plină ameliorare.

Dealtimeieri, perioada Ianuarie — Martie e cea mai puțin prielnică exportului nostru, care abia după culegerea recoltei își ia avântul.

Iacob Samson

(CLUJ) croitor cu renume foarte bun în România, își va deschide prăvălia

În prima jumătate a lunii Mai

în Arad, Bulev. Regina Maria 9. Etajul I. — 1038

Aviz! Aducem la cunoștință Onorabilului public, că conducerea ooooo 1057

bufetului și berăriei

„PORTER”

frumos aranjată din Str. Brancoviciu (fost Lazar Vilmos ucca) a preluat-o DI LOSNIȚA VALEARIU fost șef-chelner la restaurante de primul rang. În toată ziua se servește bere proaspătă, paharul 7 Lei. O tocană (operativă) cu pâine și o bere 15 Lei. Beuturi bine îngrijite și operative pe lângă prețuri ieftine. Cere binevoitorul sprijin și pe mai departe

Proprietarii „Bufetului și berăriei Porter”.

AVIZ!

Aducem la cunoștință On. public, că am cumpărat magazia unei fabrici de paltoane impermeabile și așa ne aflăm în posesiunea alor peste

1000 IMPERMIABILE
pt. dame și bărbați

cari le-am pus spre vânzare pe lângă prețuri foarte ieftine. Din cauza îmbunătățirii Leului toate hainele afia-toare în magazia noastră le vindem pe lângă prețuri foarte reduse. 950

Szántó și Komlós

Arad, vis-a-vis de teatru.

Nu întârzați a privi vitrinile noastre!

Haine (blouse) croșetate,

este, Poulle-uri, ciorapi, mănuși, șaluri elegante de mătase, tricouri (indispens.) se capătă pe lângă prețuri convenabile la

SZÁNTÓ, Str. Eminescu 6.
Arad.. 245

Baia arteziană SIMAY

Baia cu aburi pentru femei Marți toată ziua și Vineri d. m. Pentru bărbați afară de Marți în toată ziua, iar Sâmbătă și după masă — Baia-vană deschisă în toată ziua de dimineața până seara. Hidroterapie, baie cu acid sulfuric și acid carbonic pt. femei după masă, iar pentru bărbați înainte de masă. (618)

În toată ziua mezeluri proaspete, carne de porc, unsoare, clisă, tofelul de cârnuri proaspete la ooooo 480

Șumandan Gheorghe și Fiul

Bulev. Regele Ferdinand No. 52
Cer sprijinul Onor. public românesc!

Curs de șofer!

Cu încheierea dela 1 MAI a. c. se pot face noi înscrieri la G. ZIGLER, pilot decorat în mai multe rânduri, care da cea mai precisă instrucție teoretică și practică succesul examenului. Însușirile depozitul automobilelor „RENAULT” se fac la **Herzfeld**, Arad, Bul. Regina Maria 19. 1036

Direcțiunea Uzinelor de Gaz a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de caldorie înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scălda. Instalațiile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:
Arad, Str. Muclu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor
din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în ce privesc comenzile etc.

Dacă vrei să dejeunezi sau să cini ieftin și să fii servit ooo conștiincios caută ooo

hala de vin a viticulturii „Minorităților”
aranjată cu gust. Arad, Str. Brătianu No 2. — Vinuri escelente!
Deschis până la ora 12. ooo 511

Citiți și răspândiți „Cuvântul Ardealului”!

Primăria comunei Vărfurile.
No. 282—1927. 1050

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că primăria comunei Vărfurile ține licitație publică în ziua de 1 Iunie 1927 la orele 10 a. m. la primăria acestei comune, pentru furnizarea:

1. Rechizitelor, precum și a imprimatelor necesare serviciilor comunale, pe anul 1927.

2. Pentru executarea lucrurilor de reparațiuni edificii comunale, gardul comun, atât ferărie cât și lemnărie.

În general pentru toate reparațiunile necesare la primăria comunală de ori ce categorie pe anul 1927.

3. 6 vagoane lemne de foc, clasa I-a.

4. Confectionarea de haine și înălțăminte guarzului comun și anume: 1 veston de iarnă și 1 de vară, 1 pantalon de iarnă, 1 pantalon de vară, 1 mantauă, 1 păreche de ghete, 1 pereche de cisme.

5. Pentru esarandarea cărăușiei comunale.

Licitațiunile vor fi ținute în conf. cu legea contab. publice, în parte cu oferte închise, în parte cu licitație verbală.

Condițiunile se pot vedea în localul primăriei Vărfurile în timpul oarelor de serviciu, când se dau și informațiuni asupra celor publicate.

Primar: (ss) G. Tulea.

Notar: (ss) I. Birkenheuer.

„CUVÂNTUL ARDEALULUI”

Insertil se primesc în Administrația ziarului Arad, Str. Românului Nr. 6.

Serviciul Economic Arad.

Nr. 9654—1927. 1040

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că pentru procurarea materialului de lemn necesar Municipiului Arad, în ziua de 30 Mai a. c. la ora 10 a. m. se va ține licitație publică cu oferte închise în biroul Serviciului Economic (Primăria etaj, camera Nr. 104) în conformitate cu art. 72 și următorii din legea asupra contabilității publice.

Ofertele se vor face separat pentru fiecare cantitate specificată în condițiuni.

Caietul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele oficiale.

Arad, la 20 Aprilie 1927.

Serviciul Economic.

Primăria comunei Conop.

No. 177—1927. 1051

Publicațiune.

Se publică licitație publică pentru vinderea unui teaur și unui vier neapărei pentru reproducție proprietății comunei Conop.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu legea contabilității publice în ziua de 7 Mai 1927 la orele 10 a. m. în piața săptămânală din Lipova.

Conop, la 20 Aprilie 1927.

Primăria.

Reclama

este sufletul comerțului

Notariatul cercual Regele Carol.

No. 398—1927. 1037

Publicațiune.

Se publică, că în ziua de 28 Mai 1927, la ora 9 a. m., iar în caz de nereușită în ziua de 14 Iunie 1927 la ora 9 a. m. se va ține licitație în biroul notariatului cercual, pentru:

1. Cumpărarea de nutreți: ovăș, porumb, fân, tului de porumb și paie pe seama animalelor de reproducție.

2. Furnizarea alor 138 m³ lemne de foc, metri de pădure, crepătură de cer cal. I-a. pentru încălzitul primăriei, a școalelor și locuinței notariale.

3. Furnizarea materialului necesar pentru biroul notarial: lampă de masă, ulei de lampă, mătură, pene, mobilier, ceas de părete.

4. Furnizarea unei mașine de de scris cu scrisoarea vizibilă.

5. Furnizarea unei mașine de gătit cu burlane apartinătoare, pentru locuința notarială.

6. Furnizarea încălțămintelor pentru poliția comunală.

7. Repararea rechizitelor de pompierit.

Licitația se va ține în conf. cu dispozițiunile art. 72—80 din legea contab. publice, cu oferte închise și sigilate.

Supraoferte nu se primesc. Lamuriri detaliate se pot primi în biroul notarial din Regele Carol în cursul oarelor de serviciu.

Regele Carol, la 20 Aprilie 1927.

Notar cercual.

Primăria comunei Odvos.

Nr. 286—1927. 1038

Publicațiune.

Primăria comunei Odvos, publică licitație publică pe ziua de 6 Mai 1927 la orele 10 a. m. în biroul primăriei pentru facerea lor 3 poduri din hotarul comunei.

Condițiunile se pot vedea în biroul notarial.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu art. 72—80 din legea contabilității publice.

Odvos, la 20 Aprilie 1927.

Primăria.

Primăria comunei Cetatea.

Nr. 764—1927. 1048

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință amatoriilor, că primăria comunei Cetatea va ține o nouă licitație pentru liferarea scândurilor, pentru pararea gardurilor, podurilor, tărilor etc. comunale pe anul 1927, — în ziua de 12 Mai 1927, la ora 14 d. m.

Condițiunile se dau de Primărie.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice.

Cetatea, la 20 Aprilie 1927.

Primăria.

Primăria comunei Cetatea.

No. 691—1927. 1048

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință amatoriilor, că în ziua de 12 Mai 1927 la ora 11 a. m. se va ține o nouă licitație minuentă pentru cumpărarea unei tulumbe de incendiu sistem modern de capacitate mare.

Licitația minuentă se va ține în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice.

Cetatea, la 20 Aprilie 1927.

Primar: Mar

Notar: Popoviciu.

Primăria comunei Cetatea.

No. 648—1927. 1048

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință amatoriilor, că în ziua de 12 Mai 1927 la orele 10 a. m. se va ține o nouă licitație publică — tăierea spinilor de pini imaturile afia-toare în comuna Cetatea.

Licitațiunea va ține în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice.

Cetatea, la 20 Aprilie 1927.

Primar: Mar

Notar: Popoviciu.

Primăria comunei Cetatea.

Nr. 919—1927. 1048

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință amatoriilor, că pentru darea în întreprindere a lucrărilor imprențate cu înlocuirea foilor cadastrale — circa 1920 buc. — redactate în limba maghiară cu foi cadastrale scrise în românește se va ține o nouă licitație publică.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 72—83 din legea contabilității publice, la Primăria acestei comune.

Cetatea, la 20 Aprilie 1927.

Primar: Mar

Notar: Popoviciu.

Cercetați marele magazin de ghete „ALFACO.”

Prețuri cel mai reduse. Cu stimă KLEIN și DAVID.

ooooo 1019

Cenzurați Prefectura Județului.

Imprimeria Județului S. A. Arad